

Hodnocení bakalářské práce

Posudek oponenta práce

Jméno autora: Monika Hovadová

Název práce: Konceptualizace sportu v prvorepublikovém tisku: případ časopisu Světozor

Oponent práce: Mgr. Petr Macek, Ph.D.

Téma a cíl práce: Bakalářská práce je zaměřena na fenomén sportu v rámci kultury prvorepublikového Československa. Popisuje a vysvětluje, jakým způsobem byl sport konceptualizován v časopise Světozor. Základ práce tvoří systematická analýza zobrazování sportu v tomto týdeníku vycházející z metod kulturní historiografie a teorie reprezentace. Zvláštní pozornost je věnována vztahům reprezentací sportu ke konceptualizaci mužství/ženství a národnosti, tyto dva aspekty jsou vztahovány k ideologii oficiální prvorepublikové kultury i k ideologiím meziválečných avantgard.

Zaměření práce: sport, první republika, časopis Světozor, gender

Jazyková a stylistická úroveň práce: Práce je zpracována na odpovídající úrovni bez většího počtu gramatických chyb a překlepů. Místy působí rušivě příliš dlouhé odstavce, které celý text zneřehledňují, především v části věnované obsahové analýze časopisu Světozor.

Rozsah práce: Odpovídá požadavkům na bakalářské práce, 54 stran včetně příloh.

Použitá literatura: Závěrečný seznam literatury odkazuje na dostatečné množství zdrojů (26 odborných monografií doplněné o další, dílčí zdroje). Přesto je nutné k seznamu doplnit několik výhrad – bibliografie chvályhodně odkazuje na práce ukotvené antropologicky a kulturologicky, chybí ale práce věnované prvorepublikovému historickému kontextu, respektive podrobněji zpracovávající historii dobového sportu; v závěrečném seznamu literatury také není uvedena klíčová práce Martin Pelc, Sport a česká společnost, na níž se text často odkazuje. Bibliografický seznam by také měl být řazen abecedně, podle příjmení autora.

Formální stránka práce: Formální zpracování textu odpovídá požadavkům na akademické práce, dílčí chyby se objevují v bibliografickém aparátu (viz výše).

Celkové hodnocení a kritické poznámky: Na předkládané práci hodnotím kladně především celkovou koncepci a základní cíl a tezi celého textu – tedy snahu prozkoumat na konkrétním vzorku ideové pozadí prvorepublikového sportu a jeho využití v dobovém společenském a kulturním diskurzu. Práce je také vhodně propojena s konceptem transkulturní komunikace. Vychází z transkulturní perspektivy, jež poukazuje na bytostné směřování člověka k transcendenci. Zajímavým způsobem upozorňuje, že sport může být jedním z klíčových univerzálních pojítek modernity, momentem, který modernímu člověku zajišťuje zmiňovanou transcendentní orientaci (jak upozorňuje kupříkladu britský historik Tony Judt, fotbal nakonec zůstává jediným reálným pojítkem mezi evropskými národy). Autorka zároveň přiléhavě upozorňuje na důležitou roli, již sport sehrával v moderních ideologiích a jejich snaze vytvořit nového člověka.

Za dobře promyšlenou koncepcí práce ale výrazně zaostává celkové zpracování textu. Výsledná podoba práce připomíná spíše náhodně poskládanou mozaiku, než promyšleně strukturovaný text. Výrazně lépe mohly být koncipovány úvodní, kontextové kapitoly (kap. 2 a 3). Představení historie sportu v pravěku a ve starověku se jeví z hlediska hlavního zvoleného tématu jako nadbytečné, obdobně zastavení u osobnosti Tomáše Garrigue Masaryka působí spíše jako náhodný exkurz, než jako systematické představení tématu. V textu tak absentuje ucelenější představení prvorepublikového sportu zasazené do odpovídajícího historického kontextu (tomu odpovídá i absentující literatura k tématu). Daná problematika je částečně zpracována v 5. kapitole, ale opět spíše mozaikovitým, útržkovitým způsobem (přímo zavádějící je tvrzení, že Tyrš vystavěl stadion na Strahově, s. 20). Nesystematické a příliš stručné je také představení genderové a národnostní problematiky v kapitole 4.

Nešťastné a nedopracovaně působí představení analýzy časopisu Světozor (kap. 6.1). Místo detailního představení obsahu jednotlivých ročníků uvedené víceméně chronologicky by bylo příhodnější vybrat jednotlivé hlavní tematické okruhy (gender, národnost, prvorepubliková idea sportu) a k nim uvést vhodné a ilustrativní příklady. Takto je výčet jednotlivých článků víceméně nepoužitelný.

Nejdůležitější částí celé analýzy je pokus o interpretaci v kap. 6.2. Vrací se ke koncepci budování „nového člověka“ a „nového světa“ představené v úvodní, teoretické kapitole. Tento postřeh by si ale zasloužil hlubší rozpracování. V interpretační části je zmiňována pouze problematika genderu, absentuje národnostní problematika.

Výsledné hodnocení: Předkládaná bakalářská práce splňuje nároky kladené na závěrečné akademické práce. Vychází ze zajímavé teze a celkové koncepce zpracování tématu. Výsledná podoba textu má ale závažné nedostatky – práce nenabízí souvisle zpracovaná teoretická východiska ani představení historického kontextu. Analýza časopisu Světozor je pouze mozaikovitým představením jednotlivých článků, interpretace výsledků působí torzovitým dojmem.

Otázky oponenta práce:

- Jak celkově hodnotíte zpracování genderové tematiky na stránkách Světozoru? Můžeme ji hodnotit jako výrazný příspěvek k emancipaci žen? Čím se zpracování liší od dnešní perspektivy?
- V závěrečné interpretaci absentuje národnostní hledisko. Jak byly ve Světozoru zpracovány česko-německé vztahy v kontextu sportu?
- Jaké jsou nejvýraznější rysy hledání „nového člověka“ v meziválečném československém sportu?

Datum: 3. 1. 2023

Mgr. Petr Macek, Ph.D.